

Tjänsteskrivelse

Datum

2025-06-23

Vår referens

Anna Ekendahl

Utredningssekreterare

anna.ekendahl@malmo.se

Remiss om Förbättrade förutsättningar för Inspektionen för vård och omsorg – förslag för att motverka oseriösa och kriminella aktörer inom hälso- och sjukvården (Ds 2025:17)

HVO-2025-4488

Sammanfattning

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden har fått utredningen *Förbättrade förutsättningar för IVO – förslag för att motverka oseriösa och kriminella aktörer inom hälso- och sjukvården* (Ds 2025:17) på remiss. Utredningen har haft i uppdrag att analysera och lämna förslag som ger Inspektionen för vård och omsorg (IVO) större möjlighet att motverka oseriösa och kriminella aktörer inom hälso- och sjukvården. Utredningen lämnar därför ett antal förslag som förväntas förbättra IVO:s förutsättningar att bedriva ett mer effektivt tillsynsarbete mot oseriösa och kriminella aktörer inom hälso- och sjukvården, däribland ett förslag om uppgiftsskyldighet för regioner och kommuner vilket innebär att huvudmännen behöver underrätta IVO om de upptäcker oegentligheter eller brister i vårdens utförande kopplat till en avtalad privat vårdgivares verksamheter.

Hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningens synpunkter på utredningens förslag presenteras i förvaltningens förslag till yttrande.

Förslag till beslut

1. Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden godkänner förvaltningens förslag till yttrande om *Förbättrade förutsättningar för IVO – förslag för att motverka oseriösa och kriminella aktörer inom hälso- och sjukvården* (Ds 2025:17).

Beslutsunderlag

- Förbättrade förutsättningar för IVO - förslag för att motverka oseriösa och kriminella aktörer inom hälso- och sjukvården (Ds 2025:17)
- G-Tjänsteskrivelse HVON 2025-08-27 Remiss om förbättrade förutsättningar för IVO

- Förvaltningens förslag till yttrande

Beslutsplanering

Hälsa-, vård- och omsorgsnämndens arbetsutskott 2025-08-19

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden 2025-08-27

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Ärendet

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden har fått utredningen *Förbättrade förutsättningar för IVO – förslag för att motverka oseriösa och kriminella aktörer inom hälso- och sjukvården* (Ds 2025:17) på remiss. Utredningen har haft i uppdrag att utreda förbättrade förutsättningar för Inspektionen för vård och omsorg att motverka oseriösa och kriminella aktörer inom hälso- och sjukvården. Vidare har utredningen haft i uppdrag att analysera och lämna förslag som ger Inspektionen för vård och omsorg (IVO) möjlighet att ta ut en sanktionsavgift eller förbjuda en verksamhet, både tillfälligt och slutligt, som bedriver hälso- och sjukvård och som inte fullgjort sin anmälningsskyldighet enligt patientsäkerhetslagen (2010:659) (PSL). Utredningen har även haft i uppdrag att analysera och bedöma om det i samband med en anmälan av verksamhet enligt PSL bör lämnas ytterligare uppgifter, och i så fall vilka. Därtill ska utredningen bedöma om vårdgivarens skyldighet att anmäla förändringar eller flytt av en verksamhet bör skärpas. I utredningens uppdrag ingår också att analysera och ta ställning till om det bör införas en skyldighet för regioner och kommuner att underrätta IVO när de på grund av oegentligheter eller brister i vårdens utförande inleder granskning, säger upp, häver eller inte förlänger avtal som slutits med en verksamhetsutövare.

Bakgrund

Välfärdsbrottsligheten har blivit alltmer utbredd inom hälso- och sjukvårdssektorn, inom vilken oseriösa och kriminella aktörer utnyttjar ersättningssystemen och riskerar att utsätta patienter för patientfara och bristfällig vård. Inspektionen för vård och omsorg (IVO) utövar tillsyn över bland annat hälso- och sjukvården enligt PSL. Den som bedriver hälso- och sjukvård som omfattas av tillsynen enligt PSL ska anmäla detta till IVO. Om en verksamhet helt eller till väsentlig del förändras eller flyttas eller verksamheten läggs ned, ska även detta anmälas till IVO. Syftet med anmälningsskyldigheten är att ge IVO kännedom om de verksamheter som inspektionen har ett tillsynsansvar för. IVO kan förelägga den som inte fullgjort sin anmälningsskyldighet att göra detta. Ett sådant föreläggande får förenas med vite. Det förekommer att vårdgivare bedriver verksamhet utan att ha fullgjort sin anmälningsskyldighet, ibland i syfte att försöka undvika IVO:s tillsyn. Det förekommer

även att regioner och kommuner inom uppföljningen av avtal med verksamhetsutövare får misstankar om välfärdsbrottslighet och andra felaktigheter. Sådana förhållanden har regioner och kommuner i dagsläget ingen skyldighet att underrätta IVO om.

Utredningens förslag

Utredningen lämnar ett antal förslag som förväntas förbättra IVO:s förutsättningar att bedriva ett mer effektivt tillsynsarbete mot oseriösa och kriminella aktörer inom hälso- och sjukvården. Genom förslagen ges IVO mer effektiva ingripandeverktyg, utökad möjlighet att identifiera individer som bedriver verksamhet inom hälso- och sjukvården samt en förbättrad tillgång till information från regioner och kommuner. Detta är enligt utredningen positivt för verksamma seriösa aktörer och alla enskilda som får hälso- och sjukvård. Utredningens förslag avser att värna om patientsäkerheten, vårdens kvalitet och att legitimiteten inom hälso- och sjukvården upprätthålls. Förslagen förväntas få positiva effekter på välfärdsbrottsligheten.

Utredningen föreslår att det ska införas en möjlighet för IVO att ta ut sanktionsavgift eller förbjuda en verksamhet för vilken anmälningsskyldigheten inte har fullgjorts. Detta ger IVO mer effektiva tillsynsverktyg för att komma till rätta med aktörer som försöker undvika tillsyn genom att inte anmäla verksamhet på föreskrivet sätt. Utredningen föreslår även att anmälningsskyldigheten till IVO ska utökas med verksamhetschefens person- eller samordningsnummer samt att vårdgivarregistret ska få innehålla den uppgiften. Detta förslag möjliggör för IVO att identifiera vem som är verksamhetschef, samtidigt som det försvårar för oseriösa och kriminella aktörer att lämna felaktiga uppgifter i anmälan.

Utredningen ger också förslag på att IVO ska få förbjuda verksamheter som inte fullgjort sin anmälningsskyldighet i enlighet med regler och bestämmelser. Detta förbud kan gälla både tillfälligt och slutgiltigt. IVO har redan idag möjlighet att under vissa förutsättningar förbjuda verksamheter, tillfälligt eller slutgiltigt. Det gäller till exempel när en vårdgivare inte fullgör sina skyldigheter att bedriva ett systematiskt patientsäkerhetsarbete och därför riskerar patientsäkerheten.

Utredningen förslår också en underrättelseskyldighet för regioner och kommuner där de ska ”underrätta Inspektionen för vård och omsorg om det finns anledning att anta att en privat vårdgivares verksamhet, som bedrivs genom avtal enligt 1 §¹, på grund av oegentligheter eller brister i vårdens utförande inte uppfyller kraven på en god vård”. Av underrättelsen ska det framgå vilka omständigheter som ligger till grund för

¹ 1 § Regioner och kommuner får med bibehållet huvudmannaskap sluta avtal med någon annan om att utföra de uppgifter som regionen eller kommunen ansvarar för enligt denna lag. Av avtalet ska framgå de särskilda villkor som gäller för överlämnandet. En uppgift som innefattar myndighetsutövning får dock inte med stöd av denna bestämmelse överlämnas till en juridisk person eller en enskild individ. Lag (2019:973).

antagandet om att kraven på en god vård inte är uppfyllda samt andra uppgifter av betydelse för IVO:s handläggning. Detta syftar till att möjliggöra för IVO att på ett mer effektivt sätt identifiera och agera mot de aktörer som inte har förmåga eller intention att bedriva en god och säker vård. Utredningen förslår att rapporteringen ske genom en e-tjänst på IVO:s hemsida och arbetsinsatsen bedöms så marginell att en finansiering inte föreslås. Detta förslag föreslås träda i kraft den 1 juli 2026.

Hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningens synpunkter på utredningens förslag presenteras i förvaltningens förslag till yttrande.

Ansvariga

Anne Petäjäjärvi Johansson Avdelningschef